

Autorius Magistrė Liuda Liaudanskytė, OFS

Sausio vidury Kretingos žemėje po pranciškonų vienuolyno skliautais, kad ir neminint jokie jubiliejaus, dera prisiminti Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos vardą. Pasinaudodama fantastišku patogumu, sudarytu brangiais mūsų broliais - plačiai susipažinti su J. Pabrėžos asmenybe Kretingos pranciškonų internetiniame puslapyje, ir gavus leidimą naudoti šią medžiagą, paruošiau trijų straipsnių apie J. Pabrėžą sintezę. Tai Vaclovo Biržiškos straipsnis „Aiduose“ KUNIGAS JURGIS AMBRAZIEJUS PABRĖŽA (1950m. vasario 2), mūsų gerbiamo Juliaus Kanarsko medžiaga Ambrozijus Jurgis Pabrėža ir kunigo tėvo Viktoro Gidžiūno išsamus straipsnis ŠV. AMBROZIEJUS PABRĖŽA — ŠV. PRANCIŠKAUS DVASIOS SŪNUS ("Aidai", 1976 8 lapkritis). Kaip pranciškonei pasaulietei, man labai patiko pastarajam straipsnyje drąši paralelė - Šventas Pabrėža – Šventas Pranciškus. Todėl akcentuosiu Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos dvasinį kelią.

Jono ir Rožės Pabrėžų sūnus Jurgis Pabrėža gimė 1771 m., greičiausia, sausio 14 d., nes krikštytas buvo sausio 15 d. Pabrėžų šeimoje augo 3 sūnus ir 4 dukteris. Vėčių kaime (Lenkimų parapija, Skuodo vai.) jaunasis Jurgis praleido ištikus septyniolika metų, čia dirbdamas įprastus kaimo darbus.

Gražūs tėvų pamokymai ir pavyzdžiai teigiamai veikė jo protą bei širdį ir padėjo formuoti jo kilnią asmenybę. Kiek pamokę namuose, tėvai Jurgį 1785 nuvežė į Kretingos vidurinę mokyklą, kur jis mokėsi 7 metus. Mokėsi gerai, nes 1791 mokyklos vizitatorius rekomendavo jį atžymėti aukso medaliu. Jurgis mokyklą baigė 1792 ir buvo pasirengęs aukštesnėms studijoms. Jurgis Pabrėža bajorystę, turbūt, įsigijo studamas į Vilniaus universitetą.

Petro Ruškio duomenimis Jurgis Pabrėža į Aukštąją Lietuvos mokyklą Vilniuje įstojo 1792 ir studijavo iki 1794. Motiejus Valančius rašo: "Pabrėža, nuvažiavęs į Vilniaus Akademiją, mokėsi istorijos, anatomijos, botanikos, chemijos, chirurgijos, fizikos, prigimtųjų įstatymų, teologijos ir išguldymo Šv. Rašto". J. Pabrėža gamtos mokslus ir mediciną studijavęs su ypatingu atsidėjimu, nes norėjęs "iš gamtos ir medicinos mokslų įgytomis žiniomis patarnauti sveikiems ir sergantiems savo krašto žmonėms".

Tačiau jam nebuvo lemta baigti studijų, nes kaip tik 1793 įvyko antrasis Lietuvos ir Lenkijos padalinimas. Jauni studentai, o su jais ir J. Pabrėža, kaip savo laiške tėvams pranešė, 1794 stojo į Tado Kosciuškos organizuojamą sukilimą. Sukilimui nepasisėkus, J. Pabrėža į Vilnių nebegrižo, bet 1794 rugpiučio 1 įstojo į kunigų seminariją Varniuose. Seminarijoje mokėsi nepilnus dvejus metus. 1796 sausio 26 vysk. Steponas Giedraitis jį įšventino kunigu. Kunigu buvo taip greitai įšventintas todėl, kad dvejus metus jau Aukštojoje Lietuvos mokykloje buvo studijavęs teisę, teologiją ir Šv. Raštą.

Tuoju po šventimų J. Pabrėža buvo paskirtas Šiluvos vikaru, kur darbavosi iki 1797.

Vos metus išbuvęs Šiluvoje vikaru, J. Pabrėža 1798 pradžioje buvo paskirtas Raudėnų parapijos administratorium. Nėra žinoma, kodėl J. Pabrėža, išbuvęs dvejus metus Raudėnų administratorium, nuo tų pareigų atsisakė. Greičiausiai dėl to, kad jis nemėgo administracinio darbo, nes iš prigimties buvo dvasinio gyvenimo ir mokslo žmogus.

Vyskupas, išklausęs kun. J. Pabrėžos prašymo, 1799 gale perkėlė jį į Tverų parapiją vikaru. Tveruose, kaip sužinome iš jo pasiryžimų, jis uoliai dirbo eilinius vikaro sielovados darbus ir vedė griežtą dvasinį gyvenimą.

Neilgai J. Pabrėža gyveno ir Tveruose — 1802 buvo iškeltas į Plungę. Plungėje vikaraudamas, kaip P. Ruškys rašo: "jis labai daug dirbo ir labai pagarsėjo kaip uolus ir išmintingas išpažinčių klausytojas bei pamokslininkas. Prie jo klausyklos penitentai veržte veržėsi. Jo pamokslų klausė didžiulės minios". Plungėje jam buvo pavesta rūpintis ir senelių prieglauda.

Įtemptas parapinis darbas išsėmė J. Pabrėžos jėgas. Jis pradėjo ilgėtis ramesnio gyvenimo, kad daugiau laiko galėtų skirti dvasiniam susikaupimui ir mokslui. Mat, jis nuo pat pirmųjų kunigystės dienų dirbo tokiose parapijose, kurioje klebonai buvo prelatai ar kanauninkai ir, savo parapijose negyvendami, visą pastoracinį darbą buvo užkrovę ant vikaro pečių. Nelaukta atsiradus altarijos fundatoriui Pr. Šaulevičiui, J. Pabrėža 1807 pradėjo rūpintis savo altarijos įkūrimu ir tik 1812 J. Pabrėža, paskirtas altaristu, persikėlė į dar nepilnai pabaigtas altarijos patalpas.

Gyvendamas Kartenoje (1807-1817), J. Pabrėža galėjo daugiau laiko skirti žolelių rinkimui, jų gydomųjų galių tyrinėjimui ir gydymui.

J. Pabrėža su pranciškonais buvo susirišęs nuo pat kūdikystės. Jo dėdė Aleksandras Pabrėža buvo pranciškonas. Jis pats mokėsi Kretingoje ir gyveno pranciškonų bendrabutyje, stebėjo jų gyvenimą, susipažino su šv. Pranciškaus dvasia ir

daug ką iš jos pasisavino. Dar Raudėnuose jis, kaip šv. Pranciškus Alvernos kalne, pasižadėjo apmąstyti žodžius: "Kas Tu, Viešpatie, ir kas aš?" Be to, jam dažnai ateidavo mintis stoti į vienuolyną, dėl to Plungėje 1802 jis pasiryžta: "Pašalinti norą dėl stojimo į vienuolyną. Visa tai — pagunda". Bet ta pagunda jo nepaliko, kol jis jai pagaliau nepasidavė.

Ilgai galvojęs Pabrėža apsisprendė. Gavęs vyskupo leidimą, pranciškonų provincijolo Henriko Skačiovskio priimtas, 1816 gruodžio 8 įstojo į Kretingos pranciškonų vienuolyną tretininku, gaudamas Ambroziejaus vardą.

Kodėl J. Pabrėža į vienuolyną stojo tik tretininku? Greičiausiai jis pats taip norėjo, kad turėtų daugiau laisvės savo pamėgtoms botanikos studijoms ir žmonėms gydyti. Pabrėža, įstodamas tretininku, anot M. Valančiaus, galėjo išsiderėti, "kad zokono vyresnybė per visą amžį niekur jo nekilnotų", nes, stodamas į pirmąjį ordiną, jis jau nebūtų galėjęs derėtis. Tačiau jis, būdamas tretininku, uoliai atliko visas vienuolio pareigas.

Įstojęs į vienuolyną, A. Pabrėža uoliai siekė šventumo. Dievo meilės skatinamas, darė pasiryžimus dvasioje susijungti su Dievu, visuomet jaustis jo akivaizdoje ir turėti gryną intenciją. Jis ryžosi nieko neveikti pirma dvasios akimis nepažvelgęs į Dievą; kiekvieną veiksma pradėdamas, tęsdamas ir baigdamas, ryžosi turėti vienintelį tikslą — Dievo pamėgimą. Glaudesniems santykiams su Viešpačiu palaikyti jis, didžiai susitelkęs, atliko mąstymus, kalbėjo breviorių ir laikė mišias. Išpažinčiai taip gerai ruošdavosi ir su tokiau gailėsčiu ją atlikdavo, lyg tai būtų paskutinis kartas. Tolimesniuose savo pasiryžimuose Pabrėža nutarė kiekvienu metu visiškai persiimti tikėjimo, vilties ir meilės dorybėmis. Jis norėjo — "tikėjimą laikyti gyvą aukščiausioje savo proto dalyje, — dvasios viršūnėje, kad apreikštas tiesas bent miglotai pažintų, tvirtai tikėtų ir visą gyvenimą pagal tikėjimo dėsnius tvarkytų, ugdydamas viltį, meilę bei kitas dorybes, kaip Dievo garbinimą, nuolankumą, skaistumą, klusnumą ir artimo meilę".

Saugodamasis nuodėmių ir siekdamas dorybių, jis dar Raudėnuose pradėjo daryti įvairius apsimarinimus ir kovoti su ydomis. Savo pasiryžimuose 1799 įsirašė vengti pasilinksminimų. Būdamas Plungėje, ryžosi visai negerti alaus bei degtinės ir nevalgyti vakarienės. Įstojęs į vienuolyną, nusprendė kovoti su puikybe ir sau pataikavimu valgyje, atseit, nesiskonėti valgiais. "Valgyti tik su abejingumu, kaip šiaudus į maišą kemšant, kad širdis visuomet išliktų pakelta aukštyn. Valgant turėti mintyje kokią tikėjimo tiesą ir visą skonį nuo savęs atstumti." (Na, kaip mums, postmodernistinės komforto kultūros žmogeliams, patinka tokie pasiryžimai?)

Tėvas A. Pabrėža buvo labai darbštus. Apie jo darbštumą M. Valančius raip rašo: "Be galo darbus tas zokonikas niekuomet nespėja. Vos atkalbėjęs poterius ir kitus apėjęs žygius, diena iš dienos rašo." Jis kruopščiai ruošėsi pamokslams ir daugelyje parapijų juos sakė. Daugelis tikinčiųjų jį buvo pasirinkę dvasios vadu. Jis valandų valandas klausė išpažinčių, bet rado laiko rinkti ir tyrinėti augalus, rašyti botanikos ir medicinos veikalus, gydyti žmones ir lankyti ligonius. Tai galėjo padaryti dėl to, kad buvo labai tvarkingas, laiko veltui neleido ir žemaitišku užsispyrimu laikėsi darbo sistemos.

Tobulybės siekti ir didelius darbus nuveikti jam padėjo ir nuolatinis savęs kontroliavimas, sąžinės sąskaita, rekolekcijos ir dažna išpažintis. Jei, darydamas sąžinės sąskaitą, atrasdavo prasižengimų, pagal jų didumą užsikraudavo įvairias bausmes. Savo dvasiniam gyvenimui kontroliuoti, pasaulyje būdamas, atlikdavo mėnesines rekolekcijas, o įstojęs į vienuolyną, jas atlikdavo kas savaitę. Tokių rekolekcijų metu ne tik darydavo mąstymus pasirinkta tema, bet ir atidžiai perskaitydavo savo pasiryžimus, sužadindavo gailėstį už prasižengimus ir atsinaujindavo dvasia. Sielai tobulinti, daug padėjo ir dažna išpažintis. Vienuolyne darytuose pasiryžimuose randame, kad jis, pastebėjęs nusikaltimą kuriai nors dorybei, tuoj pat atlikdavo išpažintį. Išpažintyje jis ryžosi "nenutylėti jokio, net ir mažiausio dalykėlio, net tai, kas iš tikrųjų nėra nuodėmė, kad blogio pradžių pastebėtų ir jam pasipriešintų".

.Ambroziejus Pabrėža nepasitikėjo vien savo jėgomis. Jis šaukėsi Dievo pagalbos maldoje. Įstojęs į vienuolyną, pasiryžo su didžiausiu susitelkimu atlikti mąstymus, kalbėti brevoriaus maldas ir laikyti mišias, kad mirties valandą dėl pasitaikiusių trūkumų neturėtų sąžinės graužimo. Tumo-Vaižganto žiniomis, Pabrėža ir gydydamas ligonius nepraleisdavo ilgų maldų: "Atėjus tam tikram laikui, palikęs svečius pypkiauti, eidavęs į antrą kambarį ir, kiurai per tris valandas klūpodamas prieš Prikryžiuotąjį, meditavęs. Tik pabaigęs savo dieviškąją praktiką, beišeidavęs pas ligonius ir lankytojus."

A. Pabrėža, pasirinko šv. Pranciškaus Mažesniųjų Brolių ordiną, nes jis labiausiai atitiko jo dvasios polėkius. Pranciškoniškosios dvasios kryptis yra kristocentrinė. Jos esmė glūdi Kristaus pažinime, jo meilėje ir su juo sutapime. Jai pagrindus davė šv. Pranciškus, o susistemino pranciškonai teologai — šv. Bonaventūra, Jonas Dunsas Scotas ir kt. Evangelijoje pažinęs Kristų, Pranciškus daugiau niekuo nesirūpino, kaip tik tapti į jį panašiu. Kaip valios ir širdies žmogų, jį labiau žavėjo Kristaus žmogystė, nes ji prieinama be didelių studijų. Ne taip patraukė Pranciškų Kristus mokytojas, kaip bejėgis kūdikėlis, ne taip pasotino jį duonos padauginimas, kaip Eucharistija (iš čia kilo jo meilė Švč. Sakramentui ir pagarba kunigams), ne taip jį žavėjo Kristus ant Taboro kalno, kaip prikaltas ant kryžiaus. Jei prieš Pranciškų ypatingai buvo gerbiama Kristaus dievytė, tai nuo Pranciškaus laikų daugiau kreipiama dėmesio į jo žmogystę.

Ši Pranciškaus meilė Kristui šv. Pauliaus mokslo šviesoje, pranciškonų teologų dėka, patį Kristų pastatė ryškesnėje

šviesoje. Jų Kristus iškeliamas kaip visų kūrinių pirmgimis, nuo kurio viskas priklauso ir kuriuo viskas remiasi, dėl to ir Kristaus įsikūnijimo paslaptis logiškoje Dievo veiksmų eigoje buvo nuspręsta ir numatyta pirma bet kurio kito kūrinio. Visi kiti kūriniai yra Kristui, per Kristų ir Kristuje sukurti, jo palaikomi ir amžinajam gėriui grąžinami. Šio mokslo šviesoje labiausiai iškyla Kristaus primatas ir jo karališkumas.

Pranciškoniškoje teologijoje ir pamaldume pirmą vietą po Kristaus užima jo motina Marija. Šį riterišką Marijos kultą ordinui įkvėpė jo įkūrėjas, dėl to yra įsigalėjęs posakis: "Jei tik protas gali pateisinti bet kurią Marijos privilegiją, tai ją Dievas Marijai ir yra suteikęs, nes nieko nėra jai per daug". Šiuo dėsniu remdamiesi, pranciškoniškai per šešis šimtmečius kovojo dėl Marijos nekalto prasiždėjimo, kol Pijus IX paskelbė tai tikėjimo dogma. Šios tikėjimo tiesos šviesoje pranciškonų yra ginamos ir kitos Marijos privilegijos: dangun paėmimas (jau paskelbta tikėjimo tiesa), dalyvavimas atpirkime, tarpininkavimas malonių teikime ir visatos karalienės teisės.

Pranciškoniškoje Kristaus sampratoje pilniau suvokiamas ir žmogus. Jei viskas sukurta Kristui ir viskas juo laikosi, tai jis visur turi atsispindėti. Šv. Pranciškus sako: "Dvasia mes esame sukurti panašūs į Dievą, o kūnu esame sukurti panašūs į Kristaus kūną". Iš to išplaukia, kad kiekvienas žmogus yra Kristaus paveikslas, todėl jį reikia mylėti kaip Kristų. Jei kiekviename žmoguje Kūrėjas skirtingu būdu įliejo amžinąjį gėrį ir skirtingu būdu jį atžymėjo Kristaus žmogiškąja prigimtimi, tai pranciškoniškoji meilė kiekviename žmoguje įsižiebta skirtingai ir kiekviename stengiasi paliesti skirtingą jo prigimties dalį, kad tuo pagrindu patį žmogų sėkmingiau pakeltų į antgamtį. Ši Kristaus samprata atskleidžia ir šv. Pranciškaus gamtos meilės paslaptį, nes, jei per Kristų viskas sukurta, tai kiekviename kūrinyje yra įspaustos jo žmogiškosios prigimties žymės. Kaip tik dėl šių Kristaus prigimties žymių gamtoje ji taip labai ir buvo mylima šv. Pranciškaus. Pranciškoniškai sielai visi tvariniai padeda pažinti Kristų, bet ji myli juos dėl Kūrėjo ir šv. Pranciškaus pavyzdžiu ragina juos jį garbinti.

Atidžiai pažvelkime į tėvo Ambrozijaus Pabrėžos dvasinį gyvenimą. Jo pamoksluose pastebime tradicinį pranciškonišką kristocentrinį mokslą, o dvasioje — šv. Pranciškaus pamiltą kenčiančią Kristaus žmogystę. Jis seka kenčiantį Kristų ir iš jo mokosi. Dar Tveruose stengėsi "nuolatos prieš akis turėti tylintį Viešpatį: akis į žemę nuleidusį, kryžių nešantį". Gilinosi į nuostabų Kristaus nusižeminimą: jo gimimą, gyvenimą neturte, o ypatingai mirtį ant kryžiaus. Dažnai mąstė apie Kristaus kantrumą, tylumą ir švelnumą. Kartenoje jau ryžosi — "Kristaus kryžių nuolat nešti kankindamas savo kūną". Vienuolyne nutarė "visuose savo kentėjimuose ir pažeminimuose, ligose, nelaimėse, nesmagumuose, persekiojimuose ir pagundose tuoj vidujiniai žvelgti į Nukryžiuotąjį, kad, kur tik galima, taptų į jį panašiu".

Tėvo A. Pabrėžos meilė eucharistiškajam Kristui ryški visame jo gyvenime. Jis pats kaip kunigas gerai suprato ir įvertino mišių auką. Dar pasauliniu kunigu būdamas, jis jau iš vakaro ruošdavosi ir rytą labai pamaldžiai laikydavo mišias. Labai vertino kunigo pašaukimą ir saugojosi viso to, kas kunigui netinka, kad jo kunigystė, kaip nori šv. Pranciškus, būtų žmonių gerbiama. Jis rašė: "Kunigo šventumas reikalauja ne tik būti be žymaus nusikaltimo, bet ir be mažiausio. Kunigui reikia turėti gerą vardą. Kartu jautriai ir stropiai jį saugoti, nes blogas kunigo vardas užmuša sielas". Negana to, "kunigas privalo turėti savo širdyje Dievo ir artimo meilę, kad šventu uolumu bei stropumu galėtų žadinti ją žmonių širdyse; būti visiems bendrai ir kiekvienam atskirai tėvu ir broliu. Pirmiausia rūpintis jų sielų išganymu, bet kartu padėti ir kūno reikaluose". Tokiu kunigu jis stengėsi būti, kad neliktų peiktinas.

Marijos meilę savo broliams įkvėpė šv. Pranciškus, nes ji pagimdė Kristų — mūsų brolių. Tą meilę Dievo Motinai nuo pat kūdikystės turėjo ir būsimasis šv. Pranciškaus dvasios sūnus — Pabrėža. Būdamas Raudėnuose, į savo pasiryžimus įrašė: "Pasirenku švč. Dievo Motiną savo globėja ir saugotoja". Tveruose pasiryžta "prieš kiekvieną svarbesnį darbą atsidūsėti į Dievą ir švč. Dievo Motiną, dažnai prisiminti savo pasižadėjimą ištikimai tarnauti Dievo Motinai".

A. Pabrėžos pranciškoniška dvasia dar labiau išryškėtų, jei būtų galima plačiau išnagrinėti jo meilę žmogui, savo kraštui, jo kalbai, augmenijai ir poezijai.

Pabrėža, dar pasauliniu kunigu būdamas, buvo pagarsėjęs pamokslais. Jis turėjo visas gero pamokslininko savybes: aštrų protą, stiprią valią, jautrią širdį, gerą atmintį, lakią vaizduotę ir pakankamą išsilavinimą. Paskirtas pamokslininku, rūpinosi, kad jo pamokslai būtų aktualūs ir naudingi žmonėms pataisyti, kaip reikalauja šv. Pranciškus. Jis kėlė netinkamus anų laikų žemaičių papročius ir ydas. Iš likusių Pabrėžos pamokslų rinkinių matome, kad jis jiems medžiagą rinko iš Šv. Rašto, Tridento susirinkimo nutarimų, Romos katekizmo, šventųjų Bažnyčios tėvų ir daktarų raštų. Naudojosi taip pat garsių teologų ir dvasinio gyvenimo mokytojų bei savo laikų įžymių pamokslininkų raštais. Visi Pabrėžos pamokslai labai planingi, gilūs, vaizdingi ir ilgi. Taip paruošti pamokslai turėjo didelį pasisekimą. M. Valančius apie Pabrėžos pamokslus rašo: "Žmonės jo pamokslų kaip kokio apaštalo su didžia atidžia klausė ir nemaž gauna peno išganingo".

Būdamas vienuolyne, gavęs viršinininkų leidimą, jis gydė ir žmones. P. Ruškys rašo: "Jis turėjo daug žinių medicinos srityje. Turėdamas didelį patyrimą, rūpinosi patarnauti žmonėms ir kūno reikaluose. Sergantiems duodavo patarimus ir juos gydydavo. Įatėjęs maldos laikui, jis išeidavo melstis. Tik pabaigęs maldas, sugrįždavo pas ligonius ir jiems patarnaudavo."

Susipratęs lietuvis — žemaitis Pabrėža ir tėvynės meile buvo panašus į šv. Pranciškų. Pranciškus jaunystėje mylėjo savo

gimtąjį miestą Asyžių ir, kai grėsė jam pavojus netekti laisvės, šventasis kartu su kitais asyžiečiais kovojo su Peruijos miestiečiais. Asyžiečiams pralaimėjus, Pranciškus pateko nelaisvėn, kurioje išbuvo metus. Grįžęs iš nelaisvės, jis pamažu pradėjo keistis ir tapo uoliu Kristaus sekėju ir Mažesniųjų Brolių ordino įsteigėju. Taip pat ir Pabrėža jaunystėje, mylėdamas savo tėvynę ir matydamas jai laisvės praradimo pavojų, palikęs studijas, įsijungė į Tado Kosciuškos sukilimą. Sukilimui nepasisėkus, ir jis pasuko dvasinio gyvenimo keliu: įstojo į seminariją, tapo uoliu kunigu ir pagaliau pavyzdingu vienuoliu pranciškonu.

Pabrėža priklausė tai susipratusių žemaičių grupei, kurią XVIII a. gale išauklėjo Aukščiausioji Lietuvos mokykla Vilniuje. Jis ne tik kalbėjo, bet ir mokė, pamokslus sakė, botanikos ir medicinos veikalus rašė kretingiškių žemaičių tarme. Iš Pabrėžos susirašinėjimo su Simonu Daukantu ir Motiejum Valančium matome, kaip labai jis sielojosi žemaičių kalbos rašyba ir jos tobulinimu, kad ji taptų literatūrine kalba, apgailėstavo, jog iki šiol dar nėra žemaičių kalbos gramatikos. Rašydamas veikalus ir neturėdamas gramatikos, jis žodžius rašė taip, kaip jie buvo tariami kasdieninėje kalboje.

Šv. Pranciškus buvo poetas. Jo sukurtoji nuostabi "Saulės giesmė" yra pirmasis literatūros paminklas italų kalba, nes iki tol literatūroje buvo naudojama lotynų kalba. Pabrėža taip pat bandė rašyti eiles žemaitiškai. Liaudyje yra paplitę du jo eilėraščiai: "Esu sau žmogelis" ir "Apie pypkininką". Žiūrint šių dienų literatūros kritiko akim, tie eilėraščiai nėra aukšto lygio, bet, jei juos palyginame su kitų to meto autorių eilėraščiais, tai pabrėžiniai jiems prilygsta.

Senatvės ligų nukamuotas, kunigas Jurgis Ambraziejus Pabrėža mirė tyliai Kretingoje 1849 spalio 30, bebaigdamas 79-tuosius metus.

Pabrėžos šventumo garsas, dar jam gyvam esant, buvo plačiai pasklidęs. Jis, gydęs vargšus gyvas būdamas, tebegydo juos ir miręs. Jo kapą lankė ir tebelanko maldininkai — uždega žvakeles ir meldžiasi, prašydami malonių. Gautos per A. Pabrėžą malonės nepriklausomos Lietuvos laikais būdavo užrašomos atitinkamoje knygoje. Tai dar vienas mūsų tautos šventasis, tikras šv. Pranciškaus dvasios sūnus, laukiąs oficialios beatifikacijos ir kanonizacijos.

Medžiaga iš www.kretingospranciskonai.lt

OFS magistrų susirinkimas, Kretinga, 2009 sausio 17 d.